

Statenvoorstel

Vergaderdatum GS: 1 oktober 2024

Portefeuillehouder: Stolk

Uiterlijke beslistermijn: n.v.t.

Documentnummer: PZH-2024-859168990

Onderwerp

Ruimtelijk Economische Visie Zuid-Holland 2025-2050

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel*Aanleiding*

De druk op de ruimte is groot en neemt toe. We hebben geconstateerd dat niet alles meer kan in Zuid-Holland. Keuzes zijn nodig om nieuwe ontwikkelingen en maatschappelijke opgaven in goede banen te leiden. Ook leidt de ontwikkeling naar een duurzame, digitale en inclusieve economie tot andere eisen en wensen die we stellen aan de ruimte voor economie. Daarbij is de uitdaging om de beschikbare ruimte zo optimaal mogelijk te benutten. Om hier invulling aan te geven hebben Gedeputeerde Staten gewerkt aan de Ruimtelijk Economische Visie (REV). Deze visie geeft de koers van de provincie richting 2050 aan bij het maken van keuzes en sturing op de ruimtevrage van de economie in Zuid-Holland. Welke economie willen we faciliteren, wat zijn belangrijke kenmerken en regionale verschillen. De visie beschrijft welk instrumentarium daarvoor nodig is. De REV is het beleidsvoornemen voor de herziening van het provinciaal Omgevingsbeleid en het uitgangspunt voor een meerjarig ruimtelijk economisch uitvoeringsprogramma.

De REV volgt uit het Coalitieakkoord 2023-2027 en is een thematische uitwerking van het Ruimtelijk Voorstel 'Ruimtelijke koers voor Zuid-Holland'. Met de REV sturen we meer op een toekomstbestendige economie. Om dat te bereiken, zetten we in op brede welvaart en selectieve groei en faciliteren we ruimtelijk niet meer vanzelfsprekend op basis van ramingen en prognoses.

Inhoud

Zuid-Holland staat voor een grote transitie om in de toekomst concurrerend blijven. We lopen steeds vaker aan tegen praktische en planetaire grenzen. Er zijn te weinig handen, zoet- en drinkwater is schaars, er is netcongestie, de biodiversiteit neemt af en er is een tekort aan woningen. Ook lopen we tegen wettelijke grenzen aan op het gebied van stikstof, CO₂ en waterkwaliteit. Ook de ruimte voor economische ontwikkeling is schaars. We kunnen op de lange termijn niet alle wensen ruimtelijk faciliteren. Scherpe keuzes zijn nodig om onze ruimte het beste te benutten. Dit vraagt om een zorgvuldige afweging, waarbij brede welvaart ons richting geeft. Naast economische indicatoren zijn ook gezondheid, arbeid, wonen, veiligheid, sociale cohesie, onderwijs, natuur, milieu en leefomgeving belangrijk.

Lokale keuzes tellen niet automatisch op naar een logisch regionaal verhaal dat nodig is om met het Rijk en internationaal optimaal te kunnen schakelen. Meer regionale sturing is nodig. Duurzaamheid, innovatie en inclusiviteit krijgen vanuit dit regionale perspectief prioriteit in Zuid-Holland, waarbij voor al deze ontwikkelingen 2050 onze horizon is.

1. Duurzaam: we willen in 2050 volledig circulair zijn, we reduceren uitstoot van CO₂ en worden klimaatneutraal. We gaan selectiever om met schaars zoet- en drinkwater en de beschikbare netcapaciteit. Werklocaties worden meer duurzaam, natuurinclusief, biodivers en klimaatadaptief.
2. Innovatief: we zetten in op versterking van onze sterke kennis en innovatie-ecosystemen en de technologische maakindustrie. We houden vast aan de kracht van de economische diversiteit in de regio.
3. Inclusief: alle inwoners kunnen in Zuid-Holland een goede boterham verdienen, we zetten meer in op beschikbaarheid, nabijheid en bereikbaarheid van betaalbare ruimte voor de (stads)verzorgende economie.

We hebben veel ambitie en bieden perspectief, vanuit het besef dat we vanuit onze provinciale rol en instrumentarium een bijdrage kunnen leveren aan de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Zuid-Holland.

Voor de verdeling van de schaarse ruimte voor economie prioriteren we de volgende economische activiteiten:

1. De 'basis(economie)' heeft voldoende ruimte nodig. Dat gaat om ruimte voor maatschappelijke en nutsvoorzieningen en stadverzorgende bedrijvigheid die nodig is voor het functioneren van onze samenleving. Maar ook om sectoren van (nationaal) strategisch belang, die een bijdrage leveren aan onze strategische autonomie.
2. We maken ruimte voor activiteiten die bijdragen aan de transitie naar een circulaire en klimaat neutrale economie. We reserveren (tijdelijk) planologisch ruimte op strategische locaties om deze transitie te ondersteunen en mogelijk te maken. Zo bieden we bedrijven de kans (de omslag naar) duurzaamheid en circulariteit prioriteit te geven in hun bedrijfsvoering. We bieden op termijn geen nieuwe ruimte meer voor bedrijven die in de toekomst niet duurzaam en circulair willen produceren.
3. Voor ons toekomstig verdienvermogen zetten we in op onze sterke kennis- en innovatie-ecosystemen en de innovatieve maakindustrie, conform de vernieuwde Groeiagenda Zuid-Holland. Innovatieve bedrijven beschermen en clusteren we rondom (bestaande) kennis- en innovatie-ecosystemen, o.a. via branchering en samenhangend campusbeleid. We bieden voldoende ruimte aan start-ups, scale-ups en innovatieve maakbedrijven om te kunnen groeien.

De belangrijkste keuzes waarmee we deze regionale sturing vormgeven zijn:

- We beschermen en behouden ruimte voor bedrijven. Waarbij we speciale aandacht hebben voor hoge milieucategorie (HMC) en watergebonden bedrijventerreinen. Daarnaast onderkennen we het belang van bereikbare en betaalbare ruimte voor stadsverzorgende bedrijvigheid, (maatschappelijke) voorzieningen en de wijk economie voor een inclusieve economie.
- We zetten daarom in op behouden en toevoegen van (mengbare) bedrijvigheid in woongebieden, zonder dat het ten koste gaat van de woningbouwopgave en vice versa. Dit zijn onder andere de nieuwe woonlocaties (3ha locaties), maar ook de brede binnenstad en HOV-invloedssferen. Ook zetten we in op het mengen van functies waar dat mogelijk is, waarbij verschillende aspecten die daarbij komen kijken (zoals bereikbaarheid en parkeermogelijkheden) worden meegenomen en ook aansluiten bij de behoeften van dat bedrijf.
- De kracht van Zuid-Holland is haar diversiteit. We sluiten geen branches of sectoren uit, maar sturen wel kritisch op (rand)voorwaarden waar (bedrijfs)activiteiten aan moeten voldoen om

ruimte in Zuid-Holland te krijgen. De bijdrage aan duurzaamheid, innovatie en inclusiviteit zijn daarin leidend en bepalen richting 2050 de *'license to operate'* van bedrijven.

- Voor het beter benutten van de bestaande milieucategorieën en ruimte zetten we onder andere in op een verplaatsings- en herstructureringsfonds en samenwerking met onze partners.

We kiezen voor activiteiten met een hogere toegevoegde waarde voor de maatschappij, ons verdienvermogen en een compact ruimtebeslag (zoveel mogelijk banen en toegevoegde waarde per m²). Bijvoorbeeld door te kiezen voor kwalitatief hoogwaardig werk met hoge (winst)marges in plaats van te concurreren op volume(productie) met lage (winst)marges. Over de omvang, invulling en locaties voor de basiseconomie maken we afspraken met regio's en gemeenten, eventueel op basis van verdiepend onderzoek.

Dit zijn de keuzes waarmee we uitwerking geven aan het Ruimtelijke Voorstel. Via het Omgevingsbeleid kunnen we sturen op het beschermen van ruimte voor bedrijven, de gewenste transitie en *'license to operate'*. Met deze keuzes is op hoofdlijnen de visie en inzet van de provincie richting 2050 duidelijk en geven we richting aan de benodigde regionale sturing.

Proces

Participatie

Deze Ruimtelijk Economische Visie is tot stand gekomen met betrokkenheid van veel partners, zoals ambtelijke en bestuurlijke vertegenwoordigers vanuit medeoverheden, het bedrijfsleven, kennisinstellingen of andere (maatschappelijke) organisaties. Deze betrokkenheid heeft onder andere plaatsgevonden via (regionale) werksessies, bijeenkomsten en bestuurlijke overleggen. Ook hebben partners de gelegenheid gekregen om schriftelijk te reageren op conceptversies van de REV.

Waar mogelijk is de inbreng vanuit stakeholders verwerkt in de voorliggende REV. Dit heeft bijgedragen om de kwaliteit, juistheid en volledigheid van deze visie te waarborgen. Dit is niet altijd één op één te herleiden, maar heeft een grote rol gespeeld in het toevoegen, heroverwegen, nuanceren of wijzigen van tekstdelen op alle onderdelen gedurende het hele schrijfproces. Deze input wordt zeer gewaardeerd en zal de provincie graag benutten om in het vervoltraject, samen met onze omgeving, te komen tot de verdere uitwerking die nog nodig is.

Procedure

De volgende stap betreft de herziening van het provinciale Omgevingsbeleid en het opstellen en realiseren van een uitvoeringsprogramma.

Herziening Omgevingsbeleid

De REV zal worden verwerkt in het provinciale Omgevingsbeleid. Hiervoor wordt een herzieningsprocedure doorlopen, waarover Provinciale Staten uiteindelijk besluiten. Dan pas heeft de REV ook *juridische* doorwerking. De uitwerking van de REV in het Omgevingsbeleid vindt plaats via de eerstvolgende herzieningsronde die aan Provinciale Staten ter besluitvorming wordt voorgelegd. Als op onderdelen de uitwerkingen niet tijdig beschikbaar zijn benutten we daarvoor ook de volgende herzieningsrondes. Formele inspraaktermijnen maken onderdeel uit van deze jaarlijkse herzieningsprocedures.

Uitvoeringsprogramma

Voor de uitvoering van deze visie wordt een ruimtelijk economisch uitvoeringsprogramma opgesteld. Hierin beschrijven we hoe we onze ambities gaan bereiken en wat daarvoor nodig is. Een meer gedetailleerde planning voor de komende jaren en financiële consequenties is tevens onderdeel van dit uitvoeringsprogramma.

Samen (blijven) werken aan een toekomstbestendig Zuid-Holland

Om onze visie verder uit te werken en te realiseren blijven we ook de komende periode in gesprek met onze samenwerkingspartners. Een deel van het vervolg richt zich op de thematische en gebiedsgerichte uitwerking van de REV. De gebiedsgerichte beleidsuitwerkingen die nodig zijn, pakken wij op via de daarvoor geëigende inhoudelijke netwerken en gremia.

Rol Provinciale Staten

Op 3 juli jl. is Provinciale Staten geïnformeerd over de totstandkoming van de REV via een Technische Sessie. Provinciale Staten blijven – naast de formele bevoegdheden in het kader van de herzieningsprocedure van het omgevingsbeleid – ook in het vervolgproces intensief betrokken.

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 1 oktober 2024, met het besluitnummer PZH-2024-859119163;

Besluiten:

- De 'Ruimtelijk Economische Visie ZUID-Holland 2025-2050' vast te stellen als richtinggevend kader voor het verder uitwerken naar concrete voorstellen voor ons omgevingsbeleid in de herziening 2025 en verder.

Den Haag, 11 december 2024

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Griffier
drs. B.S.M. Sepers

Voorzitter
mr. A.W. Kolff

Bijlagen:

- Ruimtelijk Economische Visie Zuid-Holland 2025-2050

Den Haag, 1 oktober 2024

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

Secretaris
drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Voorzitter
mr. A.W. Kolff